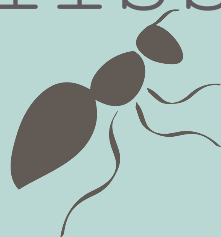




KESKKONNAMINISTEERIUM

Keskkonnakorraldus ja välissuhted



Kaupo Heinma
asekantsler
17.03.2021

ÜRO 5. Keskkonna- assamblee

- ÜRO keskkonnaassamblee (*UNEA*) on **kõigi 193 liikmesriigi universaalse osalusega ülemaailmne organisatsioon**, mille raames keskkonnaministrid otsustavad keskkonnavaldkonna prioriteetide ja arengusuundade üle.
- UNEA otsused on liikmesriikide vahel konsensuslikud ja nende kaudu tuuakse esile kõige **kriitilisemad ülemaailmsed lahendamist vajavad keskkonnaprobleemid**.
- **UNEA-5 (veebbruar 2022) kohtumise peateemaks on *Strengthening Actions for Nature to Achieve the Sustainable Development Goals***. ÜRO on kuulutanud kogu 2021. aastast algava kümnendi ökosüsteemide taastamise kümnendiks.
- Keskkonnaandmed ja nende ülemaailmne strateegia on üks Eesti juhitud võtmetegevusi. **Algatasime DEAL initsiatiivi – Data for the Environment Alliance** - ja kutsume ülemaailmselt üles liikmesriike sellega ühinema. Algatuse eesmärk on toetada ÜRO Keskkonnaprogrammi tegevust töötada välja 2025. aastaks ülemaailmne keskkonnaandmete strateegia.
- **2022. a on 50. juubel globaalsetel keskkonnaprintsiipide kokkuleppimisel ning ÜRO Keskkonnaprogrammil, kes on nende elluviimise rakendaja rahvusvaheliselt.**

Euroopa Liidu Roheline kokkulepe

- **EL Rohelise kokkuleppe** olulisemad algatused 2021. aastal
 - ***fit for 55%* pakett:** rida algatusi, et saavutada 55% kasvuhooonegaaside vähendamine 2030. aastaks. Sh vajalikud mõjuhinnangud, teemadena taastuenergia, energiatõhusus, maakasutus, energiamaksustamine, tööstusheide, ETS ja ESR sektorid, piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanism. **Pakett peaks välja tulema 2021. aasta suvel, sisaldab üle 10 eri algatuse.**
 - **Ringmajanduse tegevuskava algatused:** kestlik tootepoliitika ja ökodisain (2021. aasta IV kvartal), ringsed elektroonikaseadmed (2021. aasta IV kvartal), tekstiilistrateegia (2021. aasta IV kvartal)
 - **Elurikkuse strateegia ja „Talust taldrikule“ strateegia algatused:** nullsaaste tegevuskava (2021. aasta II kvartal), uus õigusraamistik tervislike ökosüsteemide taastamiseks (2021. aasta IV kvartal), mahepõllumajandusliku tootmise arendamise tegevuskava (2021. a I poolaasta), pestitsiidide kestlik kasutamine (2021. a lõpp-2022. a algus), mullastrateegia (2021. a II kvartal)
 - **Uus EL metsastrateegia.** hetkel käib kuni 19. aprillini avalik konsultatsioon. Strateegia avalikustatakse eeldatavasti juunis.

Euroopa Liidu uus mullastrateegia

- 2020. a lõpus viis Euroopa Komisjon läbi konsultatsiooni Euroopa Liidu uue mullastrateegia teekaardi kohta
- Selles sõnastati, et ELi elurikkuse strateegia aastani 2030 eesmärgiks on kaitsta mulla **viljakust**, vähendada **mullaerosiooni** ja mulla katmist, suurendada mulla **orgaanilise aine sisaldust**, teha kindlaks **saastatud alad**, taastada degradeerunud mullad, määratleda, mida tähendab **mulla hea ökoloogiline seisund** ja tõhustada mullaseisundi **seiret**.
- **2. veebruaril 2021. a avaldas Euroopa Komisjon uue mullastrateegia koostamiseks ka küsimustiku ja avaliku konsultatsiooni. Sellele vastamise tähtaeg on 27.04.2021.**
- **Strateegiaga soovitakse luua suurem Euroopa Liidu ülene sünergia kõigi mulda käsitlevate tegevussuundade vahel:**
 - maapõue kasutamine, põllumajandus, metsandus, veemajandus, saastuse vähendamine, planeerimine, elurikkuse kaitse jpt.

Kestliku rahastuse pakett

Eesti koostööprojekt Euroopa Komisjoni ja EBRD-ga

*Kapitalivoogude ümbersuunamine kestlikumatesse tegevusaladesse peab tuginema **ühisele ja terviklikule arusaamale tegevusalade ja investeringute keskkonnakestlikkusest.***

- 1) 2019: Määrus, mis käsitleb ELi kliimaülemineku võrdlusaluste, Pariisi kokkulepet järgivate ELi võrdlusaluste ning **võrdlusaluste kestlikkuse aspekti** avalikustamisnõuete osas
- 2) 2019: Määrus, mis käsitleb **jätksuutlikkust käsitleva teabe avalikustamist** finantsteenuste sektoris
- 3) 2020: Määrus, millega kehtestatakse **kestlike investeringute soodustamise raamistik**

Turule tuleb palju uusi regulatsioone ja eelkõige **võimalusi uuteks toodeteks**, kus finantsturu ootus on riiklik strateegiline nägemus kui ka keskkonnakestlikkuse hindamise kompetents

Kestliku rahastuse TSI projekt (tähtaeg 2022 detsember):

- 1) Ettepanekud riigi kestliku rahastuse strateegilise nägemuse jaoks
- 2) Pilootprojektid taksonoomia rakendamiseks ja kompetentsi tõstmiseks
- 3) Teadlikkus

Tööstusheite direktiivi ülevaatamine

- THD jõustus 2011
- 2019. aastal viis komisjon läbi THD hindamise. Muuhulgas leiti selle järel dustes, et THD üldiselt toimib, kuid on mitmeid valdkondi, kus seda saaks kavandamisel ja rakendamisel täiustada.
- 2020 kevadel avaldas Komisjon tööstusheiteid käsitlevate ELi õigusnormide ajakohastamise tegevuskava
- 2020 lõpus avaldati tööstusheiteid ning saasteainete heite- ja ülekanderegistrit käsitlevate ELi õigusnormide ajakohastamise avalikud konsultatsioonid. Neile saab vastata kuni 23.03.2021.
- 2021 lõpus või 2022 alguses tuleb Komisjon välja muudatusettepanekutega

Maapõueseadus

- Maapõueseaduse muudatused
 - Praktikast ilmnenuv puuduste kõrvaldamine
 - Sätete sõnastuste täpsustamine, üldise õigusselguse ja ühtse arusaadavuse tagamine
 - Täiendavad muudatused valdkonna koordineerimise struktuuri korrastamiseks ja vastutusvaldkondade täpsem määratlemine
- Uue maapõueseaduse loomine: VTK
 - Uue MaaPS loomiseks väljatöötamiskavatsuse (VTK) dokumendi koostamine
 - Tähtis kaasamisdokument
 - Avalikud arutelud ja kohtumised

Maapõueseaduse väljatöötamis- kavatsus 2021 II poolaasta

- Kontsessioon
- MKM ja KeM tööjaotus
- Loastamine
- Korrastamine
- Väike load
- Maavara kuuluvus
- Maardlate ja maapõue kaitse
- Planeeritavad muutused keskkonnatasude seaduses (KeTS)

Kaevandamise pärandmõjude vähendamine



Kukruse
varinguauk

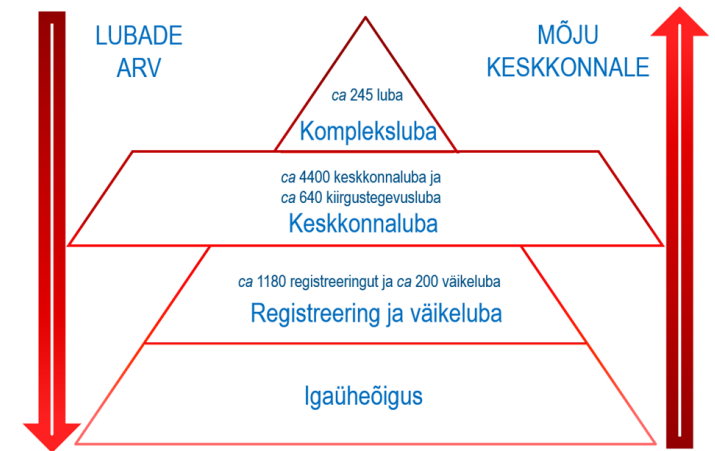
- Altkaevandatud alade varingute korrastamine
- 2021. jaanuaris valmisid korrastamise tüüpprojektid
- Kaevandamise tõttu tekkinud kahjude hüvitamise regulatsiooni kujundamine
- VVTP 2021-2023 prioriteetne tegevus: piirkondlike põlevkivi kaevandamise ja töötlemise pärandmõjude likvideerimine ja vähendamine (tähtaeg dets 2022, vastutaja KeM).
- Eelarveliste vahendite taotlemine (RE, SF, ÖÜF)

Maavarade maakondlikud teemaplaneeringud

- Harju maakonna maavarade teemaplaneeringu algatamine
 - Kolme ministeeriumi koostöö
 - Eelarveliste vahendite taotlemine (RE)
- Vabariigi Valitsuse tegevusprogramm 2021-2023
 - Harju maakonna maavarade teemaplaneeringu algatamine
 - September 2021
 - Rapla ja Pärnu maakonna maavarade teemaplaneeringu koostamise vajalikkuse analüüs
 - November 2021

„Keskkonnakaitse luba 3.0“

- Vabariigi Valitsuse tegevusprogramm 2021-2023
- Eesmärk: keskkonnakaitse loostamise püramiidi korrastada
- Hästitoimiv keskkonnakaitse loostamise süsteem -> keskkonnakasutuse ja -kaitse ning majanduse ja sotsiaalsfääri tasakaalustatud arengu
- Tulem: keskkonnaloostamine on oma erinevatel tasanditel ja etappides võimalikult sihipärane ja rakenduslik keskkonnanäesmärkide saavutamiseks.

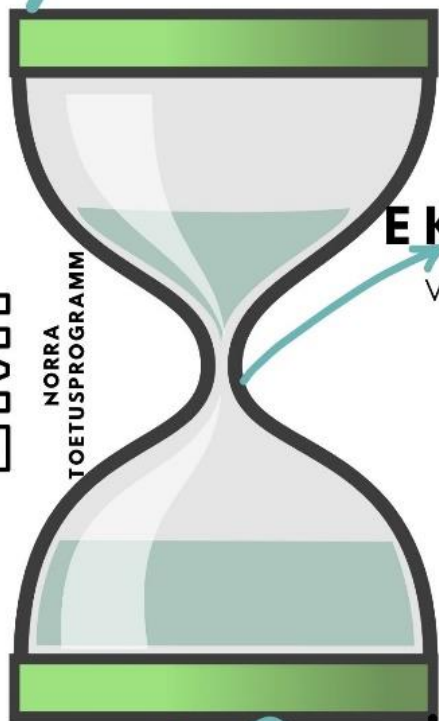


Ringmajandus

- Valmimas ringmajanduse arengudokument ja tegevuskava (2021.a lõpp)
- Aprill/mai valmib uuring, mille tulemusel selguvad Eesti jaoks olulised ringmajanduse valdkonnad: ehituse, toidu, puidu, teeninduse (sh kaubandused, iluteenused), plasti, tekstiili ning jäätmete valdkonnad.
- Tegutsevad nii ringmajanduse ekspertrühm kui juhtrühm.
- Ellu on kutsutud järgmised töörühmad: arengukoostöö, biomajandus, toidujäätmete tekke vältimine. Tulekul veel mitmeid töörühmi.
- Ettepanekuid töörühmade loomiseks saab teha siin:
<https://ringmajandus.envir.ee/et/tooruhmad-kohtumised-ja-tulemused>
- Uue perioodi EL vahendite sisustamine (sh ressursitõhusus, ringmajanduspõhiste tootmis- ja tarbimismudelite kasutuselevõtt)

EMP

NORRA
TOETUSPROGRAMM



JUHTRÜHM

Poliitikakujundajad;
Nõu andev rühm Eesti
ringmajandusele üleminekul

EKSPERTKOGU

Valdkonna eksperdid;
Annab juhtrühmale
sisendit otsuste
tegemiseks,
eesmärgiga välja
selgitada millistele
võimalustele tuleks
Eesti ringmajanduses
keskenduda

TÖÖRÜHMAD

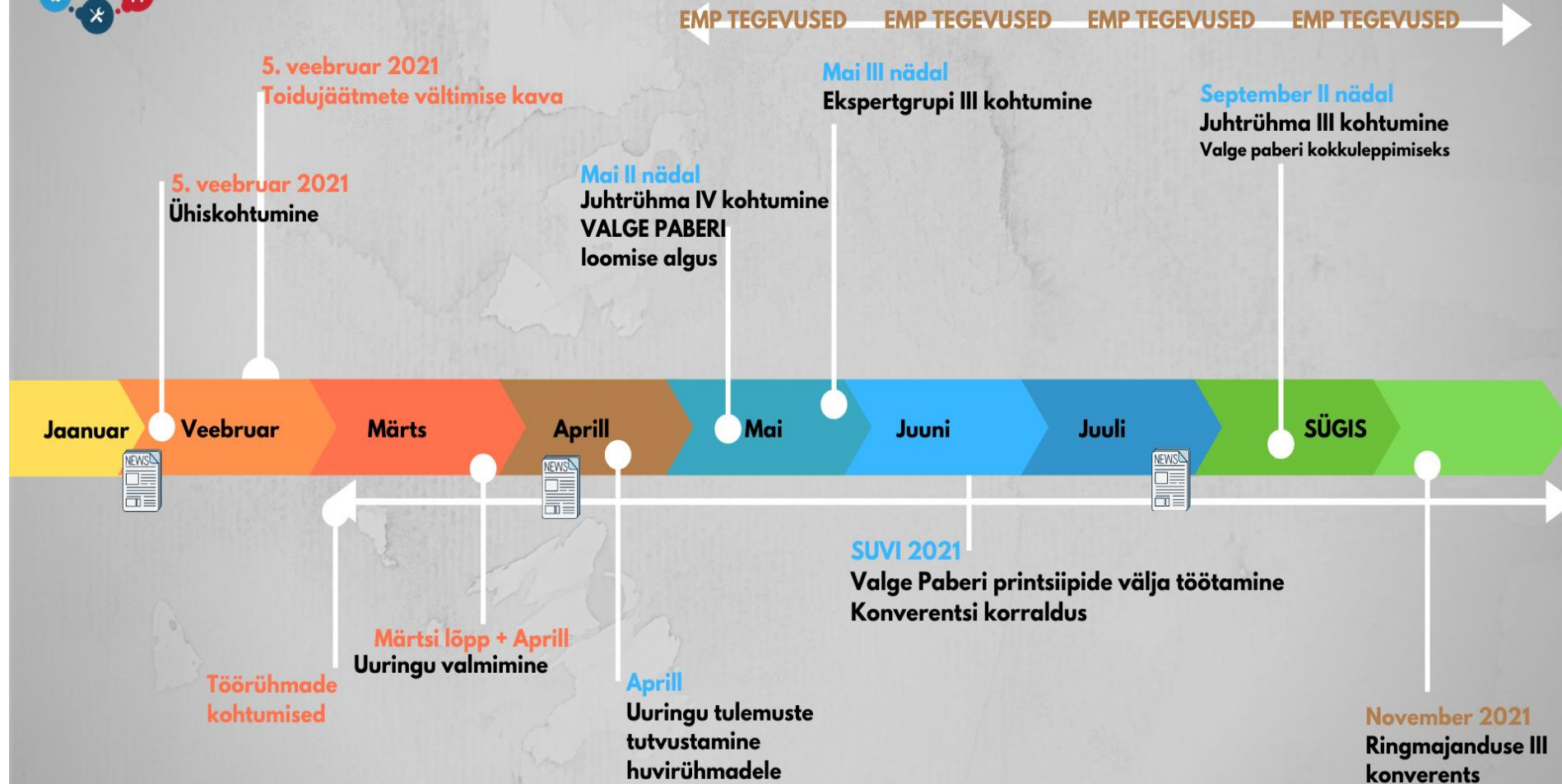
Huvirühmad ja kaasamõtlejad

Toovad välja kitsaskohti ning
pakuvad välja lahendusi Eesti
ringmajanduse
edendamiseks





RINGMAJANDUSE TEGEVUSED EESMÄRKIDE SAAVUTAMISEKS AJAKAVA 2021



- Uuringute käigus on tuvastatud vajadus keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) regulatsiooni laiaulatuslikumaks muutmiseks
- Uuringud on kättesaadavad <https://www.envir.ee/et/eesmargid-tegevused/keskkonnaseire/moju-hindamine-keskkonnale>
- 2021. a alustatakse KeHJS-i tervikliku uuendamise eelnõu väljatöötamiskavatsuse (VTK) koostamist
- 2022. a KeHJS-i muutmise seaduseelnõu

Keskkonnahoidlikud riigihanked

- 2020. a jõustus riigihangete seaduse (RHS) volitusnorm keskkonnahoidlike riigihangete läbiviimise kriteeriumide kehtestamiseks.
- KEM valmistanud ette keskkonnaministri määrust 4 valdkonnale - koopia- ja joonestuspaber; puhastustooted ja -teenused; kontori IT-seadmed; mööbel.
- Jõustub 2021.a.

Keskkonnatunnustused

- Keskkonnasõbraliku kohaliku omavalitsuse konkurss – kandideerida saab kuni 30.aprill 2021
- Keskkonnasõbraliku ettevõtte konkurss
 - kandideerida saab aprill-mai 2021
- Täpsem info: www.keskkonnatunnustused.ee

Õigusloome

- Nn jäätmepaketi direktiivide ülevõtmine. Seaduseelnõu SE190 Riigikogu menetluses.
- Nn ühekordse plasti direktiivi ülevõtmine 3. juuniks 2021.

Riigi jäätmekava 2022-2028 koostamine

- Riigi jäätmekava 2014-2020 täitmise aruanne
- Riigi jäätmekava 2014-2020 pikendamise otsus (VV 25.02.2021)
- Riigi jäätmekava koostamise algatamine, sh KSH (keskkonnaminister 15.03.2021)

- Valminud mereprügi plaan

https://www.envir.ee/sites/default/files/news-related-files/mereprugi_plaan_.pdf

ja toidujäätmete tekke vältimise kava

https://www.envir.ee/sites/default/files/toidujaatmete_tekke_valtimise_kava_-_vebruar_2021_1.pdf

Jäätmed

Toetused

- Toetus KOVidele liigiti kogumise tõhustamiseks (eeskätt biojäätmed) I voor 2020, II voor 2021
- Hetkel avatud toetus biojäätmete ringlussevõtu tõhustamiseks
- Uue perioodi EL vahendite sisustamine (sh jäätmetekke ja pakendamise vältimine ja vähendamine, toodete korduskasutuse edendamine, jäätmetaristu, ringlussevõtu tehnoloogiad)

Uuringud

- Maailmapanga poolt läbiviidav jäätmevaldkonna uuring (sept 2021)
- Jäätmekava tulevikuvisioni uuring (aprill/mai 2021)
- Ühekordsete plasttoodete tarbimise vähendamise uuring
- Toidujäätmete tekke ja kadude uuring (aprill 2021)



KESKKONNAMINISTEERIUM

Tänan! 

Kaupo Heinma
asekantsler
17.03.2021